

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **V. U. T.**, zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Praha 6, Šlejnická 1547/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 10. 2018, č. j. 60 Az 51/2018 - 59,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Plzni, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě, kterou se stěžovatel domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2018, č. j. MV-58058-2/OAM-2018. Tímto rozhodnutím bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť se jednalo o další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

[2] Kasační stížnost stěžovatele byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že pokud by odkladný účinek kasační stížnosti nebyl přiznán, byl by vyhoštěn do Vietnamu, kde mu dle jeho názoru hrozí újma. Rovněž má za to, že byl-li by nucen opustit území České republiky, nemohl by efektivně hájit svá práva v probíhajícím soudním řízení. K tomu stěžovatel poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 131/2016 - 24.

[4] Ze všech těchto důvodů se domnívá, že nepřiznání odkladného účinku by pro něj znamenalo nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Zároveň přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem. Závěrem svého návrhu stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního

soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 5 Azs 4/2017-23, jímž byl jeho kasační stížnosti za stejných skutkových okolností odkladný účinek přiznán.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvádí, že neshledává naplnění některého z důvodů § 73 odst. 2 s. ř. s., a proto nesouhlasí s jeho přiznáním. Žalovaný má za to, že skutečnosti uvedené stěžovatelem v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou ztotožnitelné s nenahraditelnou újmou. Nebylo prokázáno, že by situace stěžovatele byla natolik výjimečná oproti ostatním žadatelům v obdobném postavení, aby jeho kasační stížnosti měl být přiznán odkladný účinek. Žalovaný je přesvědčen o tom, že účinky napadeného rozhodnutí krajského soudu neznamenají pro stěžovatele nenahraditelnou újmu; přiznání odkladného účinku je vyhrazeno pouze pro ojedinělé případy. Žalovaný poukázal na skutečnost, že stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, která směřuje do soudem zastaveného řízení, neboť nebylo možné zjistit místo pobytu stěžovatele. Žalovaný má za to, že návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti proti rozhodnutí o zastavení řízení ve věci mezinárodní ochrany je v rozporu s úpravou obsaženou v ustanovení § 3d a § 87a zákona o azylu.

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[7] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[8] Nejprve je nutno upozornit, že odkladný účinek kasační stížnosti je pojmově svázán s rozhodnutím krajského soudu; jeho přiznáním se tedy pouze odkládají účinky tohoto soudního rozhodnutí, nikoli předcházejícího rozhodnutí správního. Podává-li tak návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel, jenž byl v řízení před krajským soudem v postavení žalobce, podmínkou *sine qua non* jakýchkoli úvah o

pokračování

důvodnosti takového návrhu je, že účinky plynoucí ze správního rozhodnutí byly sistovány již v řízení před krajským soudem.

[9] V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud zjistil, že žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného nemá podle § 11a odst. 3 zákona *in fine* o azylu odkladný účinek; odkladný účinek nebyl žalobě přiznán ani rozhodnutím krajského soudu, přičemž řízení bylo zastaveno. Za této situace by tedy ani případné přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nemohlo mít žádný vliv na povinnosti stěžovatele, plynoucí z předcházejícího správního rozhodnutí; tímto postupem by logicky nebylo ani možné obnovit postavení stěžovatele, jako žadatele o mezinárodní ochranu [viz § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu].

[10] V této souvislosti je třeba upozornit, že s ohledem na novelu soudního řádu správního provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. nelze nadále aplikovat judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je možné přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti kromě odložení účinků soudního rozhodnutí sistovat též účinky rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Tato judikatura, představovaná v první řadě usnesením tohoto soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, č. 786/2006 Sb. NSS, totiž vycházela z tehdejšího právního stavu, kdy podle tehdy účinného § 38 odst. 3 s. ř. s. byl návrh na uložení předběžného opatření nepřipustný, pokud bylo možné návrhu na zahájení řízení přiznat odkladný účinek nebo nastával-li tento účinek ze zákona. Vzhledem k tomu, že výše uvedenou novelou byla vzájemná neslučitelnost předběžného opatření a odkladného účinku odstraněna, pozbyla shora uvedená judikaturní praxe své opodstatnění, neboť recentní procesní úprava poskytuje stěžovateli prostředky, jimiž se může domáhat eliminace nepříznivých důsledků plynoucích pro něho z žalobou napadeného správního rozhodnutí.

[11] Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že v případě nuceného opuštění území České republiky by se hájení jeho práv v nyní probíhajícím soudním řízení „stalo zcela iluzorním“, třetí senát si je vědom závěrů, které vyslovil Nejvyšší správní soud ve stěžovatelem odkazovaném usnesení ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 131/2016 - 24, jakož i v usnesení ze dne 1. 2. 2017, č. j. 5 Azs 4/2017 - 23. Ačkoli v zásadě platí, že i v případě zastoupení advokátem má stěžovatel právo vystupovat v soudním řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny a poskytovat mu potřebnou součinnost, nelze zcela automaticky dovozovat, že při každém nuceném opuštění území České republiky může dojít k újmě na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces. Lze odkázat například na usnesení tohoto soudu ze dne 5. 10. 2017, č. j. 2 Azs 273/2017 - 19, v němž druhý senát vyslovil, že je třeba se vyhýbat tomu, aby v oblastech práva, kde zákon s podáním žaloby, respektive kasační stížnosti odkladný účinek nespojuje, byla judikaturou přijímána paušální řešení, znemožňující individuální posouzení konkrétního případu. Potřeba fyzické přítomnosti cizince na území České republiky po dobu řízení před správními soudy „**musí být opřena o skutkové okolnosti konkrétního případu a o to, co lze v řízení pravděpodobně očekávat za procesní úkony.** Významnou roli hrají samozřejmě i **poměry cizince a poměry v zemi jeho původu.** Jinak řečeno, lze-li očekávat, že cizinec ve věci po dobu řízení před správními soudy nebude muset osobně nic činit a současně lze zajistit přiměřeně efektivní a rychlou komunikaci cizince a jeho zástupce, má-li jej, i na dálku, není osobní přítomnost cizince na území ČR po dobu soudního řízení zásadně potřeba, a tedy

zpravidla nebude sama o sobě bez dalšího důvodem k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.“ Stejně jako ve věci souzené pod sp. zn. 2 Azs 273/2017, ani v nyní projednávaném případě není zřejmé, za jakým účelem spojeným s uplatněním práva stěžovatele na spravedlivý proces je nezbytné, aby po dobu řízení setrval na území České republiky. Není tedy podstatného rozdílu mezi situací stěžovatele a výše citovaným případem. Stěžovateli nic nebrání, aby se z Vietnamu spojil se svým advokátem prostřednictvím celé řady prostředků umožňujících efektivní komunikaci na dálku, a zajistil tak, že jeho zástupce bude náležitě informován o všech podstatných skutečnostech a jeho vůli.

[12] Ze shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu